

Rolnummer 6390
Arrest nr. 50/2017 van 27 april 2017

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 335, § 3, van het Burgerlijk Wetboek, zoals dat artikel luidde vóór de vervanging ervan bij artikel 2 van de wet van 8 mei 2014 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek met het oog op de invoering van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen bij de wijze van naamoverdracht aan het kind en aan de geadopteerde, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg Luik, afdeling Luik.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en E. De Groot, en de rechters J.-P. Snappe, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, T. Giet en R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 25 maart 2016 in zake A.B. tegen N.L.H. en S.B., waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 4 april 2016, heeft de Rechtbank van eerste aanleg Luik, afdeling Luik, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 335, § 3, van het Burgerlijk Wetboek, zoals het is opgesteld vóór de wijziging ervan bij de wet van 8 mei 2014, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het een discriminatie invoert tussen het minderjarig kind wiens afstamming van vaderszijde komt vast te staan na de afstamming van moederszijde en dat, na het optreden van zijn ouders, de naam van zijn vader zal kunnen dragen middels een verklaring aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, en het meerderjarig kind dat die mogelijkheid niet geniet en eventueel ertoe gedwongen zou zijn een administratieve procedure voor de minister van Justitie in te stellen, zonder de zekerheid dat zij tot een goed einde wordt gebracht, met de kostprijs die zij met zich meebrengt, de verloren tijd en de mogelijke hinder van twee opeenvolgende naamsveranderingen ? ».

Memories zijn ingediend door :

- A.B., bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. A.-C. D'Hauwe, advocaat bij de balie te Luik;

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. S. Depré en Mr. E. de Lophem, advocaten bij de balie te Brussel.

A.B. heeft ook een memorie van antwoord ingediend.

Bij beschikking van 8 februari 2017 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers T. Giet en R. Leysen te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 8 maart 2017 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 8 maart 2017 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschied*

Geboren op 24 mei 1996, betwist A.B., eiser voor de verwijzende rechter, het vaderschap van S.B. te zijnen aanzien, dat werd vastgesteld op basis van het vermoeden waarin artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek voorziet, en vraagt hij om vast te stellen dat B.K. zijn vader is, alsook om de naam van zijn vader, te weten K., te dragen.

De verwijzende rechter stelt vast dat er geen bezit van staat is ten aanzien van S.B., de echtgenoot die vóór de geboorte van A.B. gescheiden was van diens moeder, maar dat er daarentegen meerdere elementen zijn die aantonen dat hij een bezit van staat heeft ten aanzien van B.K., met wie de moeder sinds 1995 een relatie heeft. De verwijzende rechter beslist bijgevolg dat de vorderingen tot betwisting en tot vaststelling van het vaderschap gegrond zijn.

Wat de naam van de eiser betreft, bepaalt artikel 335, § 4, van het Burgerlijk Wetboek dat, indien de afstamming van een kind wordt gewijzigd wanneer het meerderjarig is, er zonder zijn instemming geen verandering aan zijn naam wordt aangebracht. Te dezen stemt de eiser in een eerste fase ermee in de naam van zijn moeder te dragen, maar wenst hij de naam van zijn vader te dragen.

Niettemin staat artikel 335, § 3, vierde lid, en § 3, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek wanneer de afstamming van vaderszijde komt vast te staan na de afstamming van moederszijde, enkel tijdens de minderjarigheid van het kind een wijziging van de naam van het kind toe : buiten een administratieve procedure kan een meerderjarig kind niet van naam veranderen en die van de vader aannemen. De eiser is van mening dat de wet op die manier een discriminatie invoert tussen, enerzijds, het minderjarig kind dat, via zijn ouders, de naam zal kunnen kiezen die het zal dragen ingevolge een wijziging van zijn afstamming, door een verklaring voor de ambtenaar van de burgerlijke stand of rechtstreeks in het vonnis dat de afstamming wijzigt, en, anderzijds, het meerderjarige kind dat die mogelijkheid niet heeft maar gedwongen zal zijn een administratieve procedure in te stellen, met de kostprijs die zij met zich meebrengt, de verloren tijd en de hinder van twee opeenvolgende naamsveranderingen; daarom vraagt hij om aan het Hof een prejudiciële vraag te stellen.

De verwijzende rechter preciseert dat artikel 335, § 3, van het Burgerlijk Wetboek, te dezen van toepassing is in de versie vóór de wijziging ervan bij de wet van 8 mei 2014, en beslist aan het Hof de voormelde prejudiciële vraag te stellen.

III. *In rechte*

- A -

A.1.1. De Ministerraad verduidelijkt in eerste instantie dat het arrest nr. 2/2016, dat werd uitgesproken ten aanzien van de wet van 8 mei 2014 die de in het geding zijnde bepaling heeft gewijzigd, geen weerslag heeft op het onderzoek van de voorliggende prejudiciële vraag.

A.1.2. De Ministerraad stelt vast dat de prejudiciële vraag ertoe strekt de situatie van minderjarige kinderen, enerzijds, te vergelijken met die van meerderjarige kinderen, anderzijds, van wie de afstamming van vaderszijde komt vast te staan na de afstamming van moederszijde, en dat er, wat de mogelijkheden van naamsverandering in die context betreft, een verschil in behandeling bestaat.

A.1.3. Er zijn echter zeer veel verschillen in behandeling tussen minderjarigen en meerderjarigen, die gebaseerd zijn op het groter geachte onderscheidingsvermogen van een meerderjarige en diens vermogen om voor zichzelf te zorgen op een zelfstandige manier, zonder ouderlijk gezag.

In het door de prejudiciële vraag beoogde geval kan een minderjarig kind, door de keuze van zijn ouders, worden verplicht om de naam van de vader te dragen, terwijl het tot dan toe de naam van zijn moeder had gedragen. De verwijzende rechter vergist zich bijgevolg in de formulering van de prejudiciële vraag : het is niet het minderjarige kind dat, « na het optreden van zijn ouders », de naam kan kiezen die het zal dragen, maar het zijn diens ouders en alleen zij die die keuze zullen maken, zonder dat het kind ermee moet instemmen, of zelfs tegen zijn wil in. Die regeling valt immers onder het ouderlijk gezag, dat een beschermingsregeling van openbare orde is en dat het belang van het kind in aanmerking moet nemen.

Een meerderjarig kind kan daarentegen niet verplicht worden tot een naamsverandering, zoals een minderjarig kind : het is dus aan dat meerderjarig kind dat die keuze toekomt, en niet aan zijn ouders. Wanneer het echter om een meerderjarige gaat, belangt de kwestie van de naam niet alleen het individu aan, maar ook de samenleving zelf, aangezien het Grondwettelijk Hof overigens het maatschappelijke belang van de naam heeft beklemtoond, die dient voor iemands sociale identificatie, zodat hij in principe steeds dezelfde moet zijn. Om die

reden is er voor de keuze van een meerderjarige voorzien in een strikter procedureel kader dan de verklaring van de ouders betreffende een minderjarig kind, namelijk de administratieve procedure inzake naamsverandering : dat wettelijke kader, dat beantwoordt aan de voormelde doelstellingen, vormt geen ongerechtvaardigde of onevenredige hindernis.

A.1.4. De Ministerraad verzoekt het Hof bijgevolg de prejudiciële vraag ontkennend te beantwoorden.

A.2.1. De eiser voor de verwijzende rechter stelt vast dat, wegens zijn betwisting van vaderschap, hem de naam van zijn moeder wordt toegekend, overeenkomstig artikel 335, § 2, van het Burgerlijk Wetboek; hij heeft, overeenkomstig artikel 335, § 4, van hetzelfde Wetboek, zijn instemming verleend om de naam van zijn moeder te dragen, maar wenst niettemin de naam van zijn biologische vader te dragen, nu diens vaderschap vaststaat.

Artikel 335, § 3, van het Burgerlijk Wetboek bepaalt evenwel dat, indien de afstamming van vaderszijde komt vast te staan na de afstamming van moederszijde, de naam van het kind onveranderd blijft.

A.2.2. De eiser voor de verwijzende rechter herinnert eraan dat die laatste heeft geoordeeld dat men zich moest beperken tot de versie van de bepaling, vóór de wijziging ervan bij de wet van 8 mei 2014.

Hij stelt evenwel vast dat, in de bij de wet van 8 mei 2014 gewijzigde versie ervan, de in het geding zijnde bepaling de mogelijkheid biedt de naam van het kind te wijzigen bij het vonnis dat de afstamming wijzigt; die mogelijkheid heeft dus betrekking op de betwisting van de afstamming van moederszijde van het kind (artikel 312, § 2, van het Burgerlijk Wetboek), de betwisting van de afstamming van vaderszijde van het kind (artikel 318, §§ 5 en 6, van het Burgerlijk Wetboek) of de betwisting van de erkenning van het vaderschap (artikel 330, §§ 3 en 4, van het Burgerlijk Wetboek), maar niet op de vaststelling van de afstamming van vaderszijde na de afstamming van moederszijde door middel van een onderzoek naar het vaderschap overeenkomstig artikel 322 van het Burgerlijk Wetboek. Bovendien geldt die mogelijkheid enkel tijdens de minderjarigheid van het kind.

Overigens voorziet de in het geding zijnde bepaling, zowel in de bij de wet van 8 mei 2014 gewijzigde versie als in de voorafgaande versie ervan, in de mogelijkheid, voor de ouders, van een verklaring voor de ambtenaar van de burgerlijke stand; er bestaat daarentegen geen dergelijke mogelijkheid voor een kind dat meerderjarig was op het ogenblik dat het de procedure tot betwisting en vaststelling van zijn afstamming van vaderszijde instelde.

A.2.3. De eiser voor de verwijzende rechter stelt vast dat in die beide mogelijkheden tot wijziging van de naam van het kind wanneer de afstamming van vaderszijde komt vast te staan na de afstamming van moederszijde slechts is voorzien tijdens de minderjarigheid van het kind, terwijl de vordering tot onderzoek naar het vaderschap op grond van artikel 322 van het Burgerlijk Wetboek ook kan worden ingesteld door het kind zelf.

Zijn instemming is enkel vereist met betrekking tot de vraag of het de naam van de betwiste vader wenst te behouden dan wel de naam van zijn moeder wenst te dragen, zonder de mogelijkheid te hebben om de naam van zijn biologische vader te dragen.

A.2.4. Die lacune van de wet werd overigens op 8 januari 2014 opgemerkt door een deskundige, in haar advies over het wetsontwerp tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek met het oog op de invoering van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen bij de wijze van naamsoverdracht aan het kind en aan de geadopteerde.

De wetgever heeft echter niets bepaald voor het meerderjarige kind van wie de afstamming wordt gewijzigd, waardoor hij een discriminatie laat voortbestaan tussen meerderjarige en minderjarige kinderen.

Op die manier zal de eiser voor de verwijzende rechter, teneinde de naam van zijn vader te kunnen dragen, gedwongen zijn een administratieve procedure in te stellen die, *de facto*, een kostprijs heeft en bijna twee jaar zal duren zonder de zekerheid dat zij tot een goed einde wordt gebracht; hij zal in voorkomend geval de hinder ondervinden van twee opeenvolgende naamsveranderingen; in een eerste fase zal hij voor het eerst van naam veranderen om die van zijn moeder te dragen voordat hij, in voorkomend geval, die van zijn vader kan dragen. Zoals zij bestaat, geeft de in het geding zijnde bepaling dus aanleiding tot discriminatie van de meerderjarige kinderen van wie de afstamming van vaderszijde wordt gewijzigd na de afstamming van moederszijde, ten opzichte van de minderjarige kinderen van wie de ouders de naam die zij zullen dragen, zullen kunnen kiezen

indien de afstamming van vaderszijde is komen vast te staan na de afstamming van moederszijde, en dat terwijl die kinderen zich in een vergelijkbare situatie bevinden.

A.2.5. In zijn memorie van antwoord antwoordt de eiser voor de verwijzende rechter op het door de Ministerraad aangevoerde argument van de onveranderlijkheid van de naam, dat het te dezen niet pertinent is.

Immers, met toepassing van artikel 335, § 2, van het Burgerlijk Wetboek, zal aan de eiser de naam van zijn moeder worden toegekend, terwijl hij meerderjarig is : er bestaat dus wel degelijk een veranderlijkheid van de naam die in een eerste fase maatschappelijk wordt aanvaard, maar die in een tweede fase, voor hetzelfde individu, zonder enige reden wordt geweigerd.

Er bestaat overigens wel degelijk een verschil in behandeling tussen meerderjarige en minderjarige kinderen - zelfs wanneer die laatste handelen via hun wettelijke vertegenwoordigers - omdat het wel degelijk het kind is dat van naam verandert en dus het recht heeft om de naam van zijn vader te dragen : ook al wordt zijn recht via de ouders uitgeoefend, toch beschikt een minderjarig kind over een mogelijkheid die niet aan een meerderjarig kind wordt geboden. Geen enkele reden kan verantwoorden dat ouders, in hun hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordigers van hun minderjarige kinderen, over meer rechten beschikken dan een meerderjarig kind, dat precies het vermogen heeft verworven om zelfstandig te oordelen. Dat verschil in behandeling is klaarblijkelijk onevenredig.

A.2.6. De eiser voor de verwijzende rechter verzoekt het Hof bijgevolg de gestelde prejudiciële vraag bevestigend te beantwoorden.

- B -

B.1. De prejudiciële vraag heeft betrekking op artikel 335, § 3, van het Burgerlijk Wetboek, zoals het was opgesteld vóór de vervanging ervan bij artikel 2 van de wet van 8 mei 2014 « tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek met het oog op de invoering van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen bij de wijze van naamsoverdracht aan het kind en aan de geadopteerde » (hierna : wet van 8 mei 2014), en de wijziging ervan bij artikel 2 van de wet van 18 december 2014 « tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van internationaal privaatrecht, het Consulair Wetboek, de wet van 5 mei 2014 houdende de vaststelling van de afstamming van de meemoeder en de wet van 8 mei 2014 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek met het oog op de invoering van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen bij de wijze van naamsoverdracht aan het kind en aan de geadopteerde ».

B.2.1. Artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek maakt deel uit van het hoofdstuk met betrekking tot de gevolgen van de afstamming. Het stelt op algemene wijze de regels van de naamgeving als gevolg van de afstamming vast.

Artikel 335, § 1, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, zoals het van toepassing was vóór de vervanging ervan bij de wet van 8 mei 2014, bepaalde :

« Het kind wiens afstamming alleen van vaderszijde vaststaat of wiens afstamming van vaderszijde en van moederszijde tegelijkertijd komen vast te staan, draagt de naam van zijn vader ».

Artikel 335, § 2, van hetzelfde Wetboek, zoals het van toepassing was vóór de vervanging ervan bij de wet van 8 mei 2014, bepaalde dat het kind wiens afstamming alleen van moederszijde vaststaat, de naam van zijn moeder draagt.

B.2.2. Zoals het van toepassing was op het voor de verwijzende rechter hangende geschil bepaalde het in het geding zijnde artikel 335, § 3, van hetzelfde Wetboek :

« Indien de afstamming van vaderszijde komt vast te staan na de afstamming van moederszijde, blijft de naam van het kind onveranderd. Evenwel kunnen de ouders samen of een van hen, indien de andere overleden is, in een door de ambtenaar van de burgerlijke stand opgemaakte akte verklaren dat het kind de naam van zijn vader zal dragen.

Bij vooroverlijden van de vader of gedurende zijn huwelijk kan die akte niet worden opgemaakt zonder de instemming van de echtgenote met wie hij gehuwd was op het ogenblik van de vaststelling van de afstamming.

Die verklaring moet worden gedaan binnen een jaar te rekenen van de dag waarop de personen die de verklaring doen, de vaststelling van de afstamming hebben vernomen en vóór de meerderjarigheid of de ontvoogding van het kind.

Van de verklaring wordt melding gemaakt op de kant van de akte van geboorte en van de andere akten betreffende het kind ».

B.2.3. Artikel 335, § 4, van hetzelfde Wetboek, niet gewijzigd bij de wet van 8 mei 2014, bepaalt dat, indien de afstamming van een kind wordt gewijzigd wanneer het de meerderjarige leeftijd heeft bereikt, zonder zijn akkoord geen enkele verandering aan zijn naam mag worden aangebracht.

Die bepaling is ingevoegd bij de wet van 1 juli 2006 « tot wijziging van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot het vaststellen van de afstamming en de gevolgen ervan », ingevolge het arrest nr. 171/2005 van 23 november 2005, waarbij het Hof had geoordeeld dat artikel 335, § 2, van het Burgerlijk Wetboek, in zoverre het van toepassing is op de meerderjarige kinderen die met succes het vaderschap hebben betwist, de artikelen 10 en 11

van de Grondwet schendt, nadat het had vastgesteld dat het « niet verantwoord [was] dat artikel 335, § 2, van het Burgerlijk Wetboek aan het meerderjarig kind dat met succes het vaderschap heeft betwist, zonder meer verbiedt zijn oorspronkelijke naam te behouden » (B.7).

B.3. In de prejudiciële vraag wordt het Hof verzocht zich uit te spreken over de bestaanbaarheid, met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, van artikel 335, § 3, van het Burgerlijk Wetboek, in de versie vóór de vervanging ervan bij de wet van 8 mei 2014, in zoverre die bepaling een onverantwoord verschil in behandeling zou invoeren tussen het minderjarig kind wiens afstamming van vaderszijde komt vast te staan na de afstamming van moederszijde en « dat, na het optreden van zijn ouders, de naam van zijn vader zal kunnen dragen middels een verklaring aan de ambtenaar van de burgerlijke stand » en het meerderjarig kind « dat die mogelijkheid niet geniet en eventueel ertoe gedwongen zou zijn een administratieve procedure voor de minister van Justitie in te stellen, zonder de zekerheid dat zij tot een goed einde wordt gebracht, met de kostprijs die zij met zich meebrengt, de verloren tijd en de mogelijke hinder van twee opeenvolgende naamsveranderingen ».

B.4. Het geschil voor de verwijzende rechter heeft betrekking op een meerderjarig kind wiens afstamming van vaderszijde is gewijzigd wegens een vordering tot betwisting van het vermoedelijke vaderschap, gecombineerd met een vordering tot onderzoek naar het vaderschap, beide ingesteld door dat meerderjarige kind met toepassing van, respectievelijk, de artikelen 318 en 322 van het Burgerlijk Wetboek, waarbij die vorderingen gegrond zijn verklaard.

Hoewel het meerderjarig kind, overeenkomstig artikel 335, § 4, van het Burgerlijk Wetboek, ermee heeft ingestemd de naam van zijn moeder te dragen, wenst het de naam te dragen van zijn biologische vader, wiens vaderschap door de verwijzende rechter is vastgesteld.

Het Hof beperkt zijn onderzoek tot die situatie.

B.5. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.6. De toekenning van een familienaam berust in hoofdzaak op overwegingen van sociaal nut en wordt, in tegenstelling tot de toekenning van de voornaam, door de wet bepaald. Die wet strekt ertoe, enerzijds, de familienaam op een eenvoudige, snelle en eenvormige wijze te bepalen en, anderzijds, aan die familienaam een zekere onveranderlijkheid te geven.

B.7.1. De minderjarige kinderen en de meerderjarige kinderen wier afstamming van vaderszijde is komen vast te staan na de afstamming van moederszijde bevinden zich, ten aanzien van de uiting van de wil om de naam van hun vader te dragen, in verschillende situaties, aangezien volgens de in het geding zijnde bepaling de vervanging van de naam van de moeder door de naam van de vader alleen kan plaatsvinden voor het minderjarige kind op vraag van de ouders.

B.7.2. Uit de parlementaire voorbereiding van de in het geding zijnde bepaling blijkt dat de wetgever heeft geoordeeld dat de wijziging van de naam van het kind wiens afstamming van vaderszijde na die van moederszijde wordt vastgesteld, strijdig kan zijn met het belang van dat kind (*Parl. St.*, Kamer, 1983-1984, nr. 305/1, pp. 17-18, en *Parl. St.*, Senaat, 1984-1985, nr. 904-2, pp. 125-126). Op grond daarvan heeft hij bepaald dat de naam van het kind wiens afstamming reeds van moederszijde vaststaat, in beginsel onveranderd blijft wanneer nadien de afstamming van vaderszijde komt vast te staan. De wetgever heeft niettemin voorzien in de mogelijkheid om alsnog een wijziging van de naam van het minderjarige kind door te voeren, mits een verklaring voor de ambtenaar van de burgerlijke stand wordt afgelegd door de vader en de moeder of een van hen wanneer de andere is overleden.

Die maatregel is niet onredelijk, daar de wetgever vermocht ervan uit te gaan dat beide ouders het meest geschikt zijn om het belang van het kind te beoordelen.

B.7.3. Volgens de wet van 15 mei 1987 betreffende de namen en voornamen « [kan] elke persoon die enigerlei reden heeft om van naam [...] te veranderen, [...] daartoe aan de Minister van Justitie een met redenen omkleed verzoek richten » (artikel 2, eerste lid). Zodra het kind wiens afstamming van vaderszijde wordt vastgesteld na de afstamming van moederszijde, meerderjarig is geworden, is het dus niet beroofd van elke mogelijkheid om de naam van zijn moeder te vervangen door die van zijn vader indien het dat wenst. Weliswaar kan de Koning de gevraagde verandering slechts « uitzonderlijk » toestaan « indien Hij van oordeel is dat het verzoek op ernstige redenen steunt en dat de gevraagde naam geen aanleiding geeft tot verwarring en de verzoeker of derden niet kan schaden » (artikel 3, derde lid). Die beperking, die het strikte karakter van de verder in dezelfde bepaling nauwkeuriger vermelde voorwaarden versterkt, vormt evenwel geen hinderpaal voor het toestaan van de gevraagde verandering indien de Koning niet bij een met redenen omklede beslissing een eventueel verzet heeft ingewilligd (artikelen 5 en 6).

B.7.4. Bij zijn arrest nr. 65/94 van 14 juli 1994 heeft het Hof geoordeeld dat « artikel 335, § 3, derde lid, van het Burgerlijk Wetboek, in zoverre het bepaalt dat de ouderlijke verklaring van verandering van de naam van de moeder door die van de vader moet worden gedaan vóór de meerderjarigheid of de ontvoogding van het kind, geen onderscheid tussen de minderjarige en de meerderjarige kinderen invoert dat strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet », na te hebben vastgesteld :

« B.5. Gebruik makend van de hem toekomende beoordelingsbevoegdheid, heeft de wetgever het juridisch statuut van de naam van de persoon vastgesteld met inachtneming van zowel het sociale nut om aan die naam een zekere onveranderlijkheid te geven als het belang van degene die de naam draagt. Het Hof ziet niet in wat er onredelijk zou kunnen zijn aan het feit dat het kind wiens afstamming van vaderszijde is vastgesteld na de afstamming van moederszijde en dat bijgevolg eerst de naam van zijn moeder heeft gedragen, de naam van zijn vader zou kunnen aannemen op initiatief van zijn ouders, die oordelen over zijn belang, zolang het aan het ouderlijk gezag is onderworpen, en enkel op zijn eigen initiatief vanaf het ogenblik waarop dat gezag een einde neemt. Het Hof ziet evenmin in wat er onredelijk zou kunnen zijn aan het feit dat het meerderjarig of ontvoogd kind dat de naam van zijn vader wenst te dragen terwijl het die van zijn moeder heeft, de procedure dient te volgen overeenkomstig de wet van 15 mei 1987, die het gemeen recht ter zake vormt ».

Dat arrest had betrekking op de vergelijking onder kinderen, minderjarigen en meerderjarigen, wier afstamming van vaderszijde is komen vast te staan na de afstamming van moederszijde en ten aanzien van wie dus een nieuwe afstammingsband was vastgesteld. Het

betrof het geval waar een meerderjarig kind erkend was door zijn vader en de naam zijn moeder bleef dragen overeenkomstig artikel 335, § 2, van het Burgerlijk Wetboek.

B.8.1. Zoals is vermeld in B.4 wordt in de onderhavige prejudiciële vraag verzocht kinderen te vergelijken wier afstamming van vaderszijde is komen vast te staan na de afstamming van moederszijde, na met succes terzelfder tijd een vordering te hebben ingesteld tot betwisting van het vermoedelijke vaderschap en tot onderzoek naar het vaderschap.

De wijziging van de afstamming van vaderszijde die daaruit voortvloeit, onderscheidt zich, ten aanzien van de gevolgen ervan voor de naam van het kind, van de vaststelling van een nieuwe afstammingsband van vaderszijde, beoogd in het voormelde arrest nr. 65/94.

B.8.2. Artikel 335, § 2, van het Burgerlijk Wetboek heeft tot gevolg dat het meerderjarige kind dat het vaderschap met succes heeft betwist, in beginsel zijn oorspronkelijke familienaam verliest en de naam van zijn moeder krijgt.

Artikel 335, § 4 bepaalt evenwel dat de naam van het meerderjarige kind wiens afstamming wordt gewijzigd alleen met zijn akkoord wordt veranderd. Een meerderjarig kind dat het vaderschap met succes heeft betwist, kan dus ervoor kiezen de naam van zijn moeder te dragen of zijn oorspronkelijke familienaam te behouden.

Het meerderjarige kind ten aanzien van wie een nieuwe afstammingsband van vaderszijde wordt vastgesteld als gevolg van een vordering tot onderzoek naar het vaderschap, gecombineerd met zijn vordering tot betwisting van het vaderschap, kan, overeenkomstig de in het geding zijnde bepaling, evenwel niet ervoor kiezen de naam van zijn biologische vader te dragen.

B.8.3. De in het geding zijnde bepaling stelt aldus, ten aanzien van de mogelijkheid om de naam van de biologische vader te dragen, een verschil in behandeling in tussen de minderjarige kinderen en de meerderjarige kinderen wier afstamming van vaderszijde is komen vast te staan na de afstamming van moederszijde, en zulks na met succes terzelfder tijd een vordering te hebben ingesteld tot betwisting van het vermoedelijke vaderschap en tot onderzoek naar het vaderschap. De eerstgenoemden beschikken over de mogelijkheid om de naam van hun biologische vader te dragen middels een verklaring voor de ambtenaar van de

burgerlijke stand, terwijl de laatstgenoemden niet over die mogelijkheid beschikken. Het gegeven dat die verklaring uitgaat van de ouders van het minderjarige kind is voor de rest zonder belang, aangezien dit voortvloeit uit de minderjarigheid van het kind.

B.9. In tegenstelling tot het recht om zijn familienaam aan zijn kind te geven, is het recht om een naam te dragen een grondrecht.

De beperkingen van de mogelijkheid om de naam van zijn biologische vader te dragen, vormen een inmenging in de uitoefening van het recht van de betrokkene op de eerbiediging van zijn privéleven (EHRM, 25 november 1994, *Stjerna t. Finland*).

Het Hof moet derhalve nagaan of de in het geding zijnde maatregel geen onevenredige aantasting inhoudt van het recht op de eerbiediging van het privéleven van de meerderjarige kinderen en of met name het maatschappelijke nut van de onveranderlijkheid van hun familienaam moet primeren op een naamswijziging wanneer de burgerlijke staat wordt gewijzigd ingevolge een vaststelling van vaderschap.

Het Hof moet bovendien rekening ermee houden dat de wijziging van de afstamming van het meerderjarige kind tot gevolg heeft dat zijn naam in principe verandert indien het daarmee instemt, en dat het de naam van zijn moeder draagt, tenzij het zijn oorspronkelijke familienaam wenst te behouden. Artikel 335, § 4, van het Burgerlijk Wetboek laat immers een verandering van de naam van het meerderjarig kind toe na een wijziging van zijn afstamming.

B.10.1. De betwisting van het vaderschap kan door andere motieven zijn ingegeven en heeft andere gevolgen dan een naamsverandering. Het meerderjarig kind dat zelf een betwisting van het vaderschap heeft ingesteld en ten aanzien van wie een band van afstamming met zijn biologische vader wordt vastgesteld, kan evenwel op rechtmatige wijze wensen om de naam van die laatstgenoemde te dragen.

B.10.2. De mogelijkheid die bij de wet van 15 mei 1987 betreffende de namen en voornamen aan dat meerderjarige kind wordt gelaten om bij de bevoegde overheid een tweede wijziging van zijn naam te vragen teneinde de naam van zijn biologische vader te kunnen dragen, is niet van dien aard dat zij het aangevoerde verschil in behandeling redelijkerwijze kan verantwoorden, aangezien die mogelijkheid per definitie hypothetisch blijft.

Zij zou bovendien noch bijdragen tot het maatschappelijk nut dat erin bestaat aan die naam een zekere onveranderlijkheid te verzekeren, noch in het belang zijn van de persoon die een naamswijziging wenst, aangezien het meerderjarige kind dat het vaderschap met succes heeft betwist en ermee zou hebben ingestemd de naam van zijn moeder te dragen en vervolgens na die procedure het recht zou verkrijgen om de naam van zijn biologische vader te dragen, zou zijn onderworpen aan twee opeenvolgende naamsveranderingen, teneinde de naam te kunnen dragen die hij wenst.

B.11. Het is bijgevolg niet redelijk verantwoord dat artikel 335, § 3, van het Burgerlijk Wetboek het meerderjarige kind dat met succes een vordering heeft ingesteld tot betwisting van het vaderschap gecombineerd met een vordering tot onderzoek naar het vaderschap, niet toelaat ervoor te kiezen de naam van zijn biologische vader te dragen.

B.12. Het staat aan de verwijzende rechter om in het vonnis tot wijziging van de afstamming akte te nemen van de naam die het meerderjarige kind heeft gekozen en die overeenstemt met diens biologische afstamming van vaderszijde.

B.13. De prejudiciële vraag dient bevestigend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

In zoverre het het meerderjarige kind dat met succes terzelfder tijd een vordering heeft ingesteld tot betwisting van het vaderschap en tot onderzoek naar het vaderschap niet toelaat de naam van zijn biologische vader te dragen, schendt artikel 335, § 3, van het Burgerlijk Wetboek, zoals dat artikel luidde vóór de vervanging ervan bij artikel 2 van de wet van 8 mei 2014 « tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek met het oog op de invoering van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen bij de wijze van naamsoverdracht aan het kind en aan de geadopteerde », de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 27 april 2017.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

J. Spreutels